

KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

vježbe 1

Upute i prvi koraci u MS Business Central (BC)

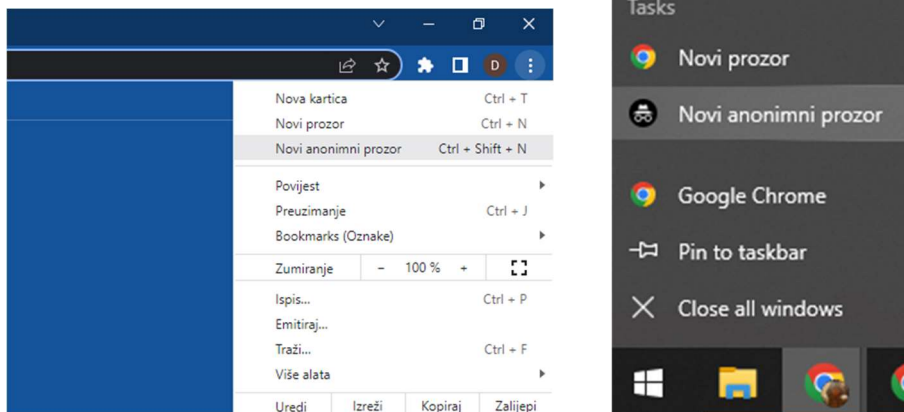
Način rada

- Vježbe 1- 7
- Svaki student radi u svojem poduzeću oznake **P** u **ZELENOJ** bazi
- Vježbe 8 -
  - Tim studenata radi u jednom poduzeću. Kreiran je niz poduzeća **VP** koji odgovaraju timovima studenata za rad u **CRVENOJ** bazi.

Način spajanja i pokretanje MS Business Central (BC)

Infrastruktura koja se koristi je web server FOI-a. Business Central je dostupan isključivo kao web servis preko preglednika s kojim pristupate Internetu. U slučaju administracije Business Central-a moguće je spojiti se primjenom RDC-a (*eng. Remote Desktop Connection*) ukoliko drugi način nije prikladan.

Spajanje na stranicu izvoditi preko anonimnog (*eng. anonymous*) ili inkognito (*eng. incognito*) načina rada preglednika. Klikom na izbornik sa tri točkice, otvara se izbornik u kojem se bira „Novi anonimni prozor“ (*New anonymous or incognito window*). Također, do anonimnog načina rada se također može doći desnim klikom na ikonu preglednika u startnoj traci, i onda odabir „Novi anonimni prozor“ (*eng. New anonymous or incognito window*).

Nakon što ste otvorili **anonimni prozor**, spajanje se izvodi unosom sljedeće adrese u adresni redak preglednika: <https://erp.foi.hr/BC/P/>

Ukoliko raspolazete odgovarajućim login podacima možete se spojiti.

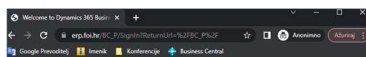
NAPOMENA: Svaki student na prvim vježbama dobiva korisničko ime i lozinku za spajanje na Business Central. Lozinke se uručuju osobno ili putem e-maila!

KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

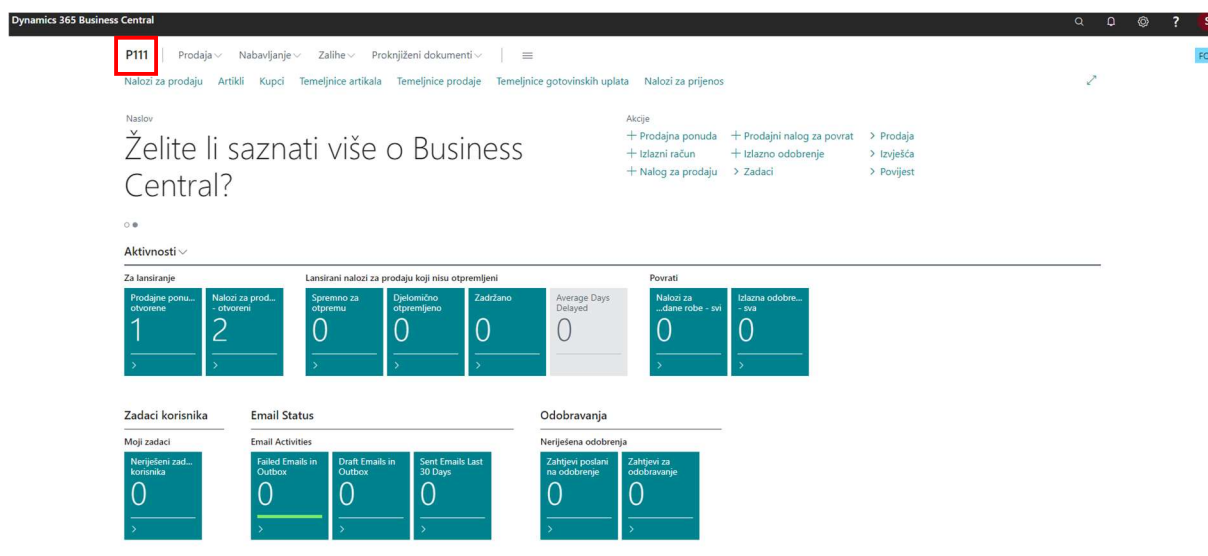
vježbe 1

Prvi koraci u Business Central-u

1. **Otvorite Internet preglednik u anonimnom načinu** (eng. *anonymous, incognito*) te unesite korisničko ime i lozinku koju ste dobili. Pritiskom na gumb Prijava (eng *Sign in*).

2. Otvara se početni ekran koji se naziva i **CENTAR ULOGA** s vašim (zadanim/defaultnim) profilom (ulogom) za zadano poduzeće (za student1 otvara se P1). U ovom slučaju, otvorilo se poduzeće **P111**.

- Business Central se pokreće i otvara se CENTAR ULOGA i vaš zadani (eng. *default*) profil za zadano poduzeće. Zadani (eng. *default*) profil trenutno je **Obrada prodajne narudžbe** (vidi prvo polje u donjoj slici) što će te kasnije promijeniti u **Poslovni menadžer**.

POSTAVLJANJE JEZIKA I DATUMA

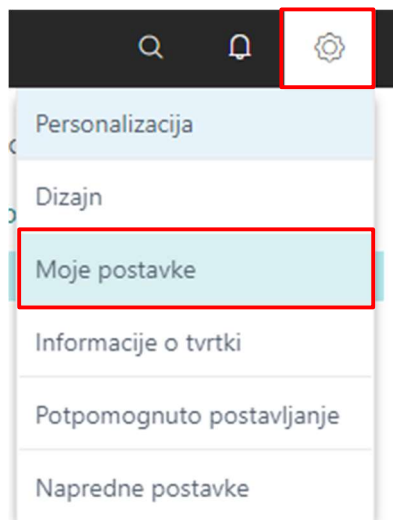
Scenarij:

Napravite promjenu okruženja s hrvatskog na engleski jezik (ili obratno). Kako biste proveli neka knjiženja potrebno je da promijenite datum knjiženja (eng. *working day*) na zadnji dan u prošloj kalendarskoj godini (**31.12.**).

KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

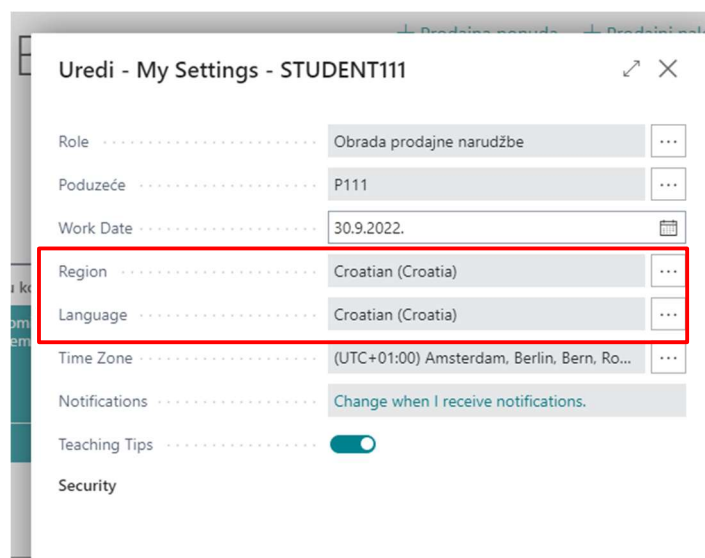
vježbe 1

Klikom na ikonu „zupčanic“ pri samom desnom vrhu stranice, otvara se izbornik kako je prikazano na slici ispod. U tom izborniku se odabere „Moje postavke“ (eng. *My settings*).

Nakon toga se otvara prikaz kako je na slici u nastavku.

Postavljanje jezika:

U tom prozoru je potrebno postaviti regiju (eng. *Region*) i jezik (eng. *Language*) na hrvatski (eng. *Croatian*). Treba se postaviti točno kako je prikazano na slici. Nakon što se promijeni jezik, Business Central će se osvježiti. **Što znači da će njegov radni datum opet biti današnji datum.**

KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

vježbe 1

Postavljanje datuma radnog dana

Uredi - My Settings - STUDENT111

Role ..... Obrada prodajne narudžbe ...

Poduzeće ..... P111 ...

Work Date ..... 31.12.2021. ...

Region ..... Croatian (Croatia) ...

Language ..... Croatian (Croatia) ...

Time Zone ..... (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Ro... ..

Notifications ..... Change when I receive notifications.

Teaching Tips ..... ☒

Security

U redu Odustani

Postavljanje datuma radnog dana

Nakon postave jezika, potrebno je postaviti datum kako je opisano u zadatku iznad. Datum (eng. *Working Date*) se postavlja kako je pokazano na slici iznad. **Vrlo je važno ne odjaviti se nakon promjene datuma ili osvježiti stranicu, jer će se datum vratiti na današnji datum.** Jedino se kod promjene datuma **ne osvježi** stranica Business Centrala i to je ispravno te željeno ponašanje.

Međutim povremeno se može desiti situacija da je potrebno privremeno promijeniti taj datum, naprimjer kada je potrebno knjižiti mnogo transakcija s datumom koji nije sistemski.

SINTAKSA UNOSA DATUMA

English reference (title: Entering dates): <https://docs.microsoft.com/en-us/dynamics365/business-central/ui-enter-data>

English lesson: <https://docs.microsoft.com/hr-hr/learn/modules/explore-modify-info-dynamics-365-business-central/1-fields>

Kako biste se vratili na današnji datum unesite vrijednost ili upišite slovo **d** (Možete kliknuti i na datum dolje na traci) [u Help-u potražite ostale kratice za hrvatski jezik].

Korisnički unos (original, američki način)	Korisnički unos (hrvatska verzija)	Rezultat
t (today)	d (danas)	Unos današnjeg datuma
#	#	Broj dana trenutnog mjeseca i trenutne godine
month-day-year (1222002, 122502, 12 25 2002, 12 25	dan-mjesec-godina (25122002, 251202, 25 12 2002, 25 12 02, 25-	Puni datum

KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

vježbe 1

02, 12-25-2002, 12-25-02, 12/25/2002, 12/25/02)	12-2002, 25-12-02, 25/12/2002, 25/12/02, 25.12.2002, 25.12.02)	
month-day (1225, 12 25, 12-25, 12/25, 12.25)	dan-mjesec (2512, 25 12, 25-12, 25/12, 25.12)	Puni datum u trenutnoj godini
weekday-weeknumber-year (fr5202, fr 52 02, fr-52-02, fr/52/02)	dan u tjednu-broj tjedna u godini-godina	

Također se može unositi skraćenice (ili puni naziv) dana u tjednu te je rezultat datum s odabranim danom, trenutnim mjesecom i trenutnom godinom:

Korisnički unos (engleski)	Korisnički unos (hrvatski)	Rezultat u trenutnom mjesecu i trenutnoj godini
m, mo	p, po, pon, ponedjeljak	ponedjeljak
tu	u, ut, uto, utorak	utorak
we	s, sr, sri, srijeda	srijeda
t, th	č, če, čet, četvrtak	četvrtak
f, fr	pe, pet, petak	petak
sa	su, sub, subota	subota
s, su	n, ne, ned, nedjelja	nedjelja

Napomene vezane uz unos datuma:

- Krivi datum za godinu oblika 8001 će biti ok
- Workdate: može bez godine ili samo dan (nije potrebno pisati cijeli format)

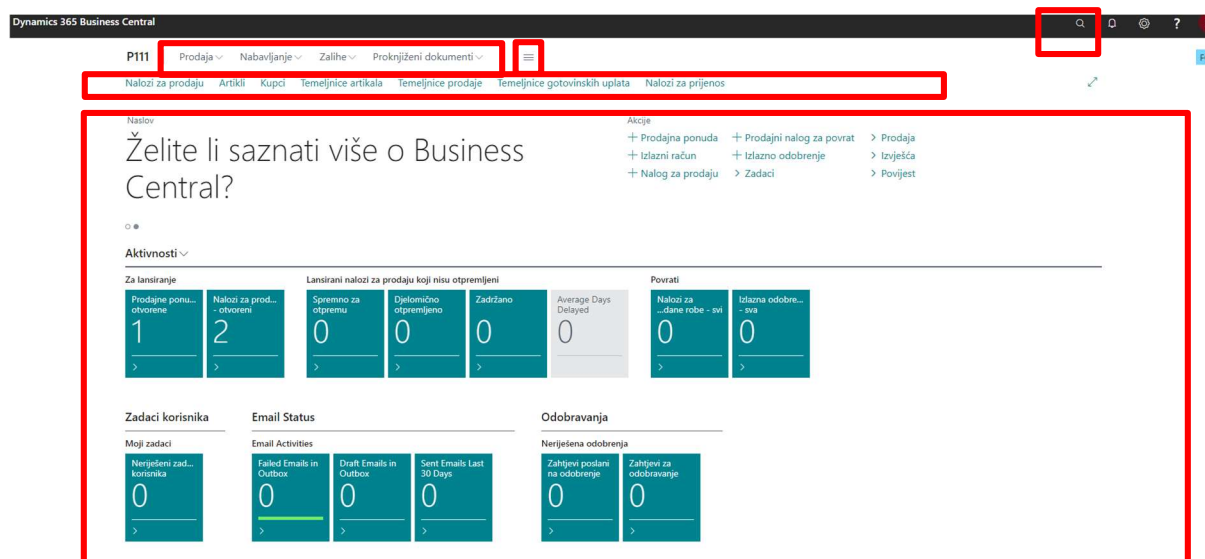
KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

vježbe 1

Osnovni elementi GUI-a

English: <https://docs.microsoft.com/en-us/learn/modules/user-interface-dynamics-365-business-central/>

Kao što se odmah može primijetiti ključna stvar je vizualizacija.

Komponente GUI-a

U jednoj bazi podataka mogu se nalaziti više poduzeća pa su, ukoliko *korisničko ime* ima prava, moguća prebacivanja iz poduzeća (nije previđeno za studente).

Gdje se trenutno nalazite? Vidi gornji desni **PLAVI** pravokutnik (Klikom na ikonu „zupčanik“: *Informacije o tvrtki* ili utipkaj: *Podaci o poduzeću* tab *Oznaka Poduzeća*)

Upoznajmo se s elementima prikaza počevši od vrha prema dnu i s lijeva na desno.

Pretraživanje podataka

Baza podataka jednog ERP sustava ima na desetine tisuća slogova. Unosom u polje za pretraživanje dobijete sve rezultate povezane sa unesenom ključnom riječi. Koristi se za brži pristup ciljanoj prikazu.

NAVIGACIJSKA TRAKA (eng. *Navigation bar*)

English: <https://docs.microsoft.com/en-us/learn/modules/user-interface-dynamics-365-business-central/7-pages>

Ova traka sadrži ime poduzeća u kojem ste prijavljeni i navigacijske izbornik u nastavku.

Navigacijski izbornici (eng. *Navigation menus*)

Ovdje su skupina izbornika koji omogućuju brzi pristup podacima i dokumentima specifičnih za prijavljenog korisnika odnosno njegovu domenu. Svaka uloga ima drugačije navigacijske izbornike.

Hamburger izbornik (sastavni dio navigacijskih izbornika)

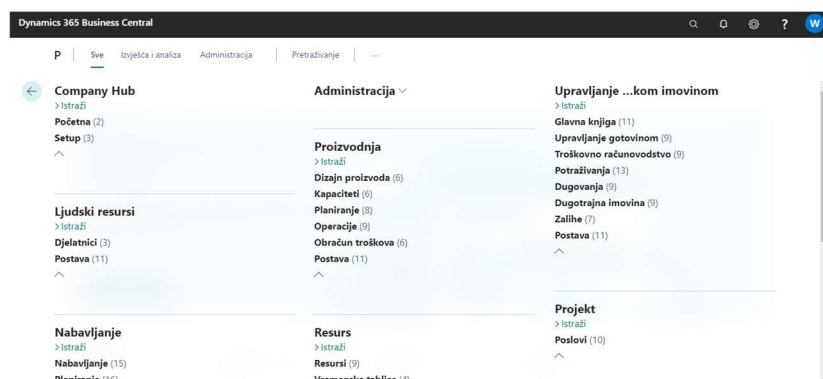
KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

vježbe 1

Ovaj izbornik sakriva sve opcije sakrivene pod navigacijskim izbornicima.

Dodatno sadrži i izbornik „Istražite više uloga (eng. *Explore more roles*)“ koji sakriva sve mogućnosti grupirane prema modulima.

Također je moguće odabrati hoće li se prikazati sve, stavke za izvješća i analize ili stavke povezane s administracijom.

Ekрани / stranice

Postoje različiti tipovi ekrana od kojih su najčešći: **popis**, **kartica** i **dokument**.

KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

vježbe 1

Popis

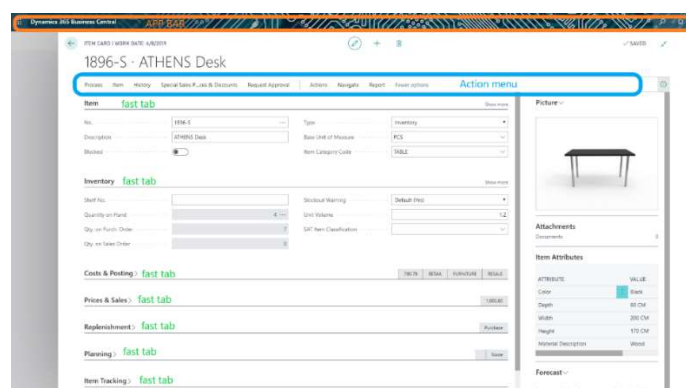
Stranica popisa sastoji se od aplikacijske trake (eng. *App Bar*), navigacijskih izbornika (eng. *Navigation Menus*), akcijski izbornika (eng. *Action Menus*) i radne površine gdje je prikazan popis. Struktura stranice je prikazana na slici iznad. S obzirom da je prikazano više redaka, uobičajeno je da se zapisi mogu pretraživati i filtrirati.

Scenarij:

Otvorite listu svih Kupca (eng. *Customer*) i proučite dijelove stranice.

Popis se može sortirati i filtrirati klikom na zaglavlje stupca (područje naziva stupca), ali su također dostupni kod akcijskog izbornika.

Kartica

Kartica omogućuje pregled detalja samo **jednog** zapisa iz tablice. Kartica prikazuje detaljnije informacije od ekrana popisa. Na ekranu se nalaze informacije o samo jednom zapisu u odnosu na ekrana popisa odnosno liste. Omogućava vam se potpuno uređivanje i postavljanje svih njegovih atributa karticom ekrana preko *FastTabova*

KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

vježbe 1

Scenarij:

Otvorite jednog Kupca (eng. *Customer*) i proučite dijelove stranice.

Dokument

Dokument stranice se usredotočuje na korisnikove zadatke. Najbolji primjeri dokument stranica su: nalozi za prodaju, narudžbenica, izlazna faktura, ulazna faktura, proknjižena izlazna faktura, proknjižena ulazna faktura itd.

SALES ORDER | WORK DATE: 4/8/2019

S-ORD101001 · Adatum Corporation

Process Report Release Posting Prepare Order Request Approval Print/Send Navigate More options

zaglavlje

General

Customer Name: Adatum Corporation Due Date: 5/2/2019

Contact: Robert Townes Requested Delivery Date: 4/3/2019

Posting Date: 4/2/2019 External Document No.

Order Date: 4/2/2019

stavke

TYPE	NO.	DESCRIPTION	LOCATION CODE	QUANTITY	RESERVED QUANTITY	UNIT OF MEASURE	UNIT PRICE	TAX GRP CODE
Item	1996-S	ATLANTA Whiteboard, base		12		PCS	1,397.30	FURNITL

podnožje

Subtotal Excl. Tax (USD)	Total Excl. Tax (USD)	Inv. Discount Amount Excl. Tax (USD)	Total Tax (USD)	Invoice Discount %	Total Incl. Tax (USD)
16,767.60	16,767.60	0.00	1,006.06	0	17,773.66

Invoice Details

Currency Code: 111USD Department Code: 111USD

Payment Terms Code: 111USD Customer Group Code: 111USD

Tax Liable: 111USD Payment Discount %: 111USD

Attachments

Documents: 0

Sell-to Customer Sales History

0	0	2
Outgoing Sales Quotations	Outgoing Sales Blanket Orders	Outgoing Sales Orders
2	0	0
Outgoing Sales Invoices	Outgoing Sales Return Orders	Outgoing Sales Credit Memos
33	33	0
Posted Sales Shipments	Posted Sales Invoices	Posted Sales Return Receipts
0		
Posted Sales Credit Memos		

Customer Details

Customer No.: 10000

Name: Adatum Corporation

Phone No.: 1111111111

Email: robert.townes@contoso.com

Fax No.: 1111111111

Credit Limit (\$): 0.00

Available Credit (\$): 0.00

Payment Terms Code: 111USD

Struktura stranice je identična kartici. Stranica tipa *Dokument* sadrži zaglavlje, stavke, podnožje i dodatne informacije sadržane u *FastTab*-ovima.

Zadaci:

- Koliko u vašem poduzeću ima bankovnih računa? Koje je saldo na računu: Zagrebačka banka
- Koji je *tečaj* za USD na dan 01.01.2023?
- Koliko u vašem poduzeću ima *prodajnih ponuda*?
- Koliko u vašem poduzeću ima *narudžbenica (nabavnih naloga)*?
- Promijenite svoj profil uloge u: POSLOVNI MENADŽER? Koje su razlike u odnosu na prethodnu ulogu.

Sada možete otvoriti drugi dio vježbi (1b): **Filteri, sortiranje i pretraživanje.**

KOLEGIJ: <ERP SUSTAVI>

vježbe 1

Završetak rada

Svaki rad u okruženju OBAVEZNO odjavom (sign out / LOG OFF).

1. Prvo je potrebno kliknuti na ikonu u gornjem desnom kutu u aplikacijskoj traci (*eng. App Bar*)
2. Nakon toga je potrebno odabrati „Odjava“ (*eng. Sign Out*)
3. Na kraju je potrebno isključiti preglednik pritiskom na „X“

